

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus X. Argumentum. Patronus donato Jure præsentandi dumtaxat, an
censeatur illud donasse cumulativè, vel privativè, & an donatio Juris
præsentandi ab eo facta prò una vice tantum ad Beneficium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

- Primo quando fuit per Patronum individue, & specificè ei renunciatum, secus si solum fuisset renunciatum generaliter, *Gabriell. conclus. 2. lib. 3. num. 63.*, *Rota. decis. 597. num. 6. par. 3. rec.*, & *decis. 255. num. 10. coram Otthobon.*, & *dec. 379. n. 6.*
- 12 *coram Ubaldo*. Secundò quando donatio Jurispatronatus fuit facta Ecclesiæ, aut piæ Causæ, *Gabriell. dicta conclus. 2. nu. 61. Card. de Luc. de donat. disc. 22. n. 7.* & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Albanen. Donationis 2. Junii 1663. lib. Dec. 23. pag. 504.*
- 13 Tertiò quando Patronus cogitando specialiter de filiis, adhuc verisimiliter donaturus fuisset Juspatronatus, uti esset e. g. si ipse post donationem suscepisset liberos, & supervixisset, & donationem non revocasset. *Honded. conf. 43. num. 16. lib. 1. Card. de Luc. dicto disc. 22. num. 8.*, *Antonell. de tempor. legal. lib. 2. cap. 61. nu. 13. Rot. dec. 471. num. 16. coram Bich.*
- 14 Quartò non habet locum quando superveniunt solum filii adoptivi, seu non revocatur donatio per supervenientiam filii adoptivi Patroni donantis, *Roch. de Curt. de Jurepatr. verb. ipse vel is n. 79.*, *Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 2. qu. 2. art. 9. num. 8.*, *Gabriell. conclus. 2. num. 77. lib. 3.*

ARGUMENTUM.

Patronus donato Jure præsentandi dumtaxat, an censeatur illud donasse cumulativè, vel privativè; Et an donatio Juris præsentandi ab eo facta pro una vice tantum ad Beneficium vacaturum sustineatur?

SUMMARIUM.

- 1 *Cessante causa, cessare etiam debet effectus.*
- 2 *Mutare consilium in præjudicium alterius quis non potest.*
- 3 *Patronus donans juspatronatus, non potest amplius præsentare. Donans verò dumtaxat jus præsentandi potest concurrere cum Donatario ad præsentandum accumulativè, & quare. Vide num. 4. Limita ut num. 6. usque ad 11.*
- 5 *Per donationem juris præsentandi non cessat in Patrono causa accumulativè præsentandi.*

- 12 *Patronus si donet alicui jus præsentandi pro una vice tantum ad Beneficium vacaturum, an hæc donatio sustineatur? Vide ibi, & num. 14.*
- 13 *Donatio juris præsentandi pro una vice nihil aliud est, quam simplex mandatum procuræ ad præsentandum.*

CASUS X.

Patronus de consensu Ordinarii donavit Titio præsentanti, & acceptanti jus præsentandi, & succedente vacatione Beneficii præsentavit ad illud Cajum, cui præsentationi se opposuit Titius Donatarius præterens ad se solum spectare vigorem donationis jus præsentandi. Quaritur proinde, an Patronus potuerit in hoc casu præsentare?

Pro quo, more solito procedendo per contraria, quo modo magis splendescit veritas, respondendum videtur negativè. Etenim Patronus eo ipso, quò donavit jus præsentandi alteri, à se illud abdicavit, & eo se spoliavit, unde vacato Beneficio, ad illud amplius præsentare non potest, sed præsentatio totaliter spectare debet ad Donatarium, ut dixi superius *C. 1. IV. num. 1.* aliàs in ipso Patrono Donante cessaret causa præsentandi, nimirum jus præsentandi, & non cessaret effectus, videlicet præsentatio, contra illud principium, quò cessante causa, cessare etiam debeat effectus. *l. adigere §. quamvis ff. de jurepatr. Text. in cap. cum cessante de appellat. ibique Gloss. Abb. num. 2. Gonzal. num. 1. Barbof. axiom. 40. num. 4. Card. de Luc. de Benef. disc. 87. n. 2.*

- 1 *Ac etiam aliàs idem Patronus diceretur recedere à sua deliberatione, & mutare consilium in præjudicium Donatarii juris præsentandi, contra regulam, quam habemus in cap. Mutare de regul. jur. in 6.*
- 3 *At hoc non obstante, censeo in casu præsentanti Patronum Donantem potuisse præsentare Rectorem Beneficii vacantis unà cum Donatario juris præsentandi, & hunc vigore dictæ donationis intentionem in jure fundatam non habere præsentandi privativè, & excludendi Donantem à præsentatione; Quoniam distinguendum est inter donationem jurispatronatus, & donationem solius juris præsentandi; quamvis donato legitimè Jurepatronatus, Patronus non possit amplius*

plius præsentare, tamen donato dumtaxat jure præsentandi, & sibi retento Jurepatronatus, idem Patronus Donans potest concurrere cum Donatario ad præsentationem, dum præsumitur donasse accumulativè, non autem privativè; tum quia si privativè donare voluisset, sibi non retinisset Juspatronatus; tum quia, ubi fieri potest, semper actus interpretari debet, nè inducat totalem, & abdicativam renunciacionem proprii juris: Eodem modo, quo Papa concedendo facultatem Ordinariis conferendi Beneficia, intelligitur eam contulisse accumulativè, & non privativè; adeo ut non obstante hac concessione potest Papa concurrere unà cum Ordinariis ad Beneficiorum collationem; & Princeps concedendo alicui jurisdictionem censetur cumulativè concessisse, & non privativè, ut docet expressè *Decius cons. 542. per tot. quem sequuntur Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 2. proem. num. 32. & 38. Capon. discept. 12. num. 11. & seqq. Gratian. discept. 270. n. 15. Piton. discept. Eccles. 4. num. 65. & seq. Rot. decis. 385. num. 8. par. 1. divers. & in Cracovien. Parochialis 9. Februarii 1705. coram R.P.D. Caffarello §. Quidquid ibi-- Patronus enim donans jus præsentandi intelligitur donasse cumulativè, & non privativè, & in Derthonen. Beneficii S. Catharinæ 20. Aprilis 1708. coram R.P.D. Polignac §. Nec movit ibi-- Quoniam animadversum fuit deducta per Decium in supradictis consiliis, & per Rotam &c. rectè quidem procedere, cum ex verbis, & mente Donantis appareat cessum, seu donatum simplex jus præsentandi, at verò rem aliter se habere, quoties (prout in hypothese) cessum, & donatum legitur universum juspatronatus cum clausulis translativis possessionis, & dominii, isto enim casu abdicatur omne jus à Cedente, seu Donante, illudque liberè transfertur in Cessionarium, seu Donatarium-- & dixi superius Par. I. Can. V. Cas. IV. num. 2.*

4 Ratio autem est, quia Patronus retento sibi Jurepatronatus per donationem simplicis juris præsentandi non abdicavit à se jus accumulativè variandi ei competens ratione Juspatronatus juxta supradictos Canones IX. X. & XI., & alias auctoritates ibi relatas Cas. I. num. 14. Unde non obstante dicta donatione poterit validè alium variando accumulativè præ-

sentare, seu accumulativè concurrere cum Donatario ad præsentationem.

5 Ex qua ratione patet responsio ad ea, quæ in contrarium objiciebantur; per hanc enim donationem non cessavit in Patrono causa accumulativè præsentandi, cum non cessaverit in ipso juspatronatus, quod est causa universalis multorum effectuum, & jurium, quorum unum est jus accumulativè præsentandi; unde si accumulativè præsentaret cum Donatario juris præsentandi non verificaretur, quòd in ipso cessante causa non cessaret effectus, nec diceretur recedere à sua deliberatione, & mutare consilium; quia ipsius deliberatio, & consilium fuit donare eidem Donatario jus præsentandi, non verò jus accumulativè variandi.

6 Supradicta autem conclusio, quòd Patronus non obstante donatione juris præsentandi possit accumulativè præsentare, procedit in Patrono laico, seu in donatione juris præsentandi laicalis, secus in donatione juris præsentandi Ecclesiastici, seu in Patrono Ecclesiastico; iste enim facta donatione juris præsentandi, non potest accumulativè præsentare, & concurrere cum Donatario ad præsentandum, cum ipsi sit interdicta variatio accumulativa, & non competat jus accumulativè præsentandi, juxta supra dicta in Can. IX. X. & XI. in Comment. num. 1. & in Cas. II. ibi.

7 Procedit etiam nisi aliter constet de mente Patroni Laici donantis; quippe si ex circumstantiis, conjecturis, aut verbis donationis appareat Patronum voluisse à se abdicare totum Juspatronatus, ipse, aut ejus hæredes non possent amplius præsentare; Diceretur autem Patronus per donationem juris præsentandi à se abdicasse totum Juspatronatus, si juxta communem loquendi usum loci, in quo ipse reperitur, jus præsentandi idem sonaret ac juspatronatus. Rot. in Bituntina juspatronatus 31. Januarii 1716. §. Et profectò coram R.P.D. Foscaro inferius impress. Cas. XI. Si Patronus donans promiserit habere donationem ratam, & nunquam ei contravenire-- nè in tutto, nè in parte-- ex his enim verbis ipse præsumeretur sibi abstulisse jus variandi, & cumulativè præsentandi, juxta Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 2. q. 7. art. 16. sub num. 2.

- num. 2. & num. 3. & 4. & lib. 2. par. 1. q. 4.
 9 art. 6. num. 3. in fin. si in donatione dixisset se omnino, totaliter, penitus transferre omne jus in Donatarium, seu nullo jure retento. Fagnan. in cap. cum dilectus de Religios. domib. nu. 37. Piton. discept. Eccles. 4.
 10 num. 66. in fin. Si in donatione juris presentandi sibi reservasset solum jus alimentorum, aut aliquem particularem fructum Jurispatronatus, tunc reservatio, & exceptio in isto fructu argueret omnimodam concessionem juris presentandi etiam privative. Text. in cap. qualis vers. quod enim de uno negatur 25. dist. Fagnan. ubi supra num. 38. Denique si post
 11 donationem Patronus, aut ejus haeredes nunquam presentassent, nec aliud jus honorificum exercuissent; secus si solum in vacatione Beneficii immediate sequuta post donationem juris presentandi, Patronus nullatenus presentasset. Ex hac enim sola omissione presentationis accumulativae in dicta prima vacatione deduci non posset Patronum a se abdicasse totum Juspatronatus, & in futuris vacationibus non posse amplius accumulativae presentare, quia negligens in uno actu, non facit sibi praedictum in sequenti, nisi expresse appareat Donatarium presentando in dicta vacatione habuisse animum privandi Patronum donantem jure accumulativae presentandi, & ei praedictum, sciente, & patiente eodem Donante. Ruin. cons. 50. num. 9. tom. 5. Federic. de Sen. cons. 147. num. 1. ibi -- sed contrarium credo verius, nam licet aliquis, qui habet simul cum aliis eligere semel non elegerit, non sequitur, quod propter hoc amiserit jus, vel possessionem juris eligendi.
 12 Quæro hic si Patronus donet alicui jus presentandi pro una vice tantum ad Beneficium vacaturum, an hæc donatio sustineatur?
 Decius cons. 541. num. 1. tom. 2. absolute tuetur hanc donationem non sustineri, nec valere, quia inducit votum captandae mortis, ad Text. in cap. ne captandae, & in cap. detestanda de concess. preben. in 6. Sed
 13 quia hujusmodi donatio juris presentandi pro una vice nihil aliud est, quam simplex mandatum procurae ad presentandum. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. q. 8. art. 11. num. 2. Rot. decis. 537. num. 7. & decis. 583. num. 9. coram Emerix jun.

proinde censo sententiam Decii absolute, & indistincte non esse veram; sed procedendum esse cum ea distinctione, quam in terminis mandati procurae ad presentandum superius Par. I. Can. V. Caf. I. n. 1. & seqq. insinuavi; Aut enim Donator juris presentandi pro una vice tantum ad Beneficium vacaturum est directa ad certam personam, & tunc non sustinetur, & est nulla propter votum captandae mortis, aut est directa generaliter ad presentandum in genere in casu vacationis, & tunc est valida, quia nullum inducit votum captandae mortis, juxta Card. de Luc. de jurepat. disc. 64. num. 34. Marefcott. var. res. sol. lib. 2. cap. 33. num. 1. & seqq. Adden. ad Gregor. decis. 420. num. 9. & Adden. ad Burratt. decis. 21. num. 29. Rot. coram Emerix jun. decis. 298. num. 11.

ARGUMENTUM.

Donatarius Jurispatronatus an possit presentare Donatorem?

SUMMARIUM.

- 1 Patronus non potest presentare seipsum.
- 2 Donatarius jurispatronatus potest presentare Donatorem si juspatronatus sit ei donatum in perpetuum; quid autem si ei esset donatum pro una vice tantum? Vide ibi, & num. 4. usque ad 6.
- 3 Presentatus a Donatario jurispatronatus est instituendus.
- 7 Donato jure presentandi non censetur donatum totum juspatronatus. Limita, ut ibi.
- 8 Donatio jurispatronatus, ut dicatur perpetua, quid sufficiat?
- 9 Animus fraudandi Legem super futura presentatione Patroni Donantis in donatione jurispatronatus, ex quibus cessare dicatur; & num. seqq.

CASUS XI.

DOnavit Patronus donatione irrevocabili inter vivos de consensu Ordinarii cuidam Juspatronatus, qui in prima proxima vacatione beneficii presentavit ipsum Patronum. Quæritur an hujusmodi presentatio sustineatur?
 1 Et videtur non sustineri, quia sicuti Patronus non potest presentare se ipsum juxta Text. in cap. per nostras, de quo infra Can. XXIX., ita nec Donatarius juris-